P8_TA(2015)0233

Nedavna razkritja korupcije na visoki ravni pri FIFI

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 11. junija 2015 o nedavnih razkritjih korupcije na visoki ravni pri FIFI (2015/2730(RSP))

(2016/C 407/12)

Evropski parlament,

— ob upoštevanju poročila Komisije z dne 3. februarja 2014 o boju proti korupciji v EU (COM(2014)0038),

— ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 6. junija 2011 z naslovom Boj proti korupciji v EU (COM(2011)0308),

— ob upoštevanju Direktive (EU) 2015/849 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. maja 2015 o preprečevanju uporabe finančnega sistema za pranje denarja ali financiranje terorizma ([1]),

— ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 18. januarja 2011 z naslovom Razvijanje evropske razsežnosti v športu (COM (2011)0012),

— ob upoštevanju svoje resolucije z dne 2. februarja 2012 o evropski razsežnosti v športu ([2]),

— ob upoštevanju bele knjige Komisije z dne 11. julija 2007 o športu (COM(2007)0391),

— ob upoštevanju resolucije Sveta in predstavnikov vlad držav članic, ki so se sestali v okviru Sveta, z dne 21. maja 2014 o delovnem načrtu Evropske unije za šport (2014–2017),

— ob upoštevanju svoje resolucije z dne 14. marca 2013 o vnaprejšnjem dogovarjanju o izidih tekem in korupciji v športu ([3]),

— ob upoštevanju resolucije parlamentarne skupščine Sveta Evrope z dne 23. aprila 2015 o reformi upravljanja nogometa,

— ob upoštevanju novega programa za šport v okviru Erasmus+ in zlasti njegovega cilja odprave čezmejnih groženj za integriteto športa, kot so doping, dogovarjanje o izidih tekem in nasilje, skupaj z vsemi oblikami nestrpnosti in diskriminacije, ter spodbujanja in podpiranja dobrega upravljanja v športu,

— ob upoštevanju stockholmskega programa – Odprta in varna Evropa, ki služi državljanom in jih varuje,

— ob upoštevanju člena 2 statuta Fife, ki določa njene cilje: spodbujati integriteto, etiko in pošteno igro z namenom preprečiti vse postopke ali ravnanja, kot so korupcija, doping ali prirejanje tekem, ki bi lahko ogrozili integriteto tekem, tekmovanj, igralcev, uradnikov ali članov ali bi lahko privedli do zlorab nogometa,

— ob upoštevanju poročila Michaela Garcie o spornih postopkih zbiranja kandidatur za svetovni prvenstvi leta 2018 in 2022, o katerega objavi se je Fifa dogovorila decembra 2014,

— ob upoštevanju členov 128(5) in 123(4) Poslovnika,

([1]) UL L 141, 5.6.2015, str. 73.
([2]) UL C 239 E, 20.8.2013, str. 46.
([3]) Sprejeta besedila, P7_TA(2013)0098.

Četrtek, 11. junij 2015

A. ker so švicarske oblasti 27. maja 2015 v Zürichu dale aretirati 14 uradnikov Fife, med njimi tudi njenega podpredsednika; ker je aretacijo zahtevalo pravosodno ministrstvo ZDA na podlagi obtožb zaradi pranja denarja, izsiljevanja, podkupovanja in prevar v višini več kot 150 milijonov USD;

B. ker so v Švici in ZDA začeli ločeno kriminalistično preiskavo o izboru Rusije in Katarja za organizacijo svetovnih nogometnih prvenstev leta 2018 in leta 2022;

C. ker Fifa že več let deluje kot neodgovorna in nepregledna organizacija, znana po svoji koruptivnosti; ker nedavne aretacije potrjujejo, da so prevare in korupcija pri Fifi sistematične, močno razširjene in stalne ter ne gre samo za posamezne primere neustreznega ravnanja, kot trdi njen nekdanji predsednik Joseph Blatter;

D. ker je bil Joseph Blatter 29. maja 2015 kljub aretacijam visokih uradnikov Fife in obtožbam proti njim in kljub krizi, ki preplavlja to organizacijo, že petič izvoljen za njenega predsednika; ker ponovna izvolitev Josepha Blatterja za predsednika Fife in njena odločitev, da ne objavi ugotovitev iz poročila Michaela Garcie o izboru Rusije in Katarja kot gostiteljev svetovnega prvenstva leta 2018 in 2020, kažeta, da Fifa deluje neodgovorno in ne prevzema odgovornosti ter še vedno ni pripravljena uvesti reform in sprememb, ki so potrebne za izboljšanje upravljanja mednarodnega nogometa;

E. ker sta odstop Josepha Blatterja in aretacija uradnikov Fife ustvarila pogoje za čimprejšnjo korenito reformo njenih struktur in praks, s katerimi bi izboljšali njeno upravljanje in se borili proti korupciji v tej organizaciji;

F. ker je integriteta športnih organizacij zelo pomembna, saj imata tako profesionalni kot ljubiteljski šport pomembno vlogo pri uveljavljanju miru, spoštovanja človekovih pravic in solidarnosti, družbi prinašata zdravstvene in gospodarske koristi, bistveno vlogo pa imata tudi pri poudarjanju temeljnih izobraževalnih in kulturnih vrednot ter spodbujanju socialnega vključevanja;

G. ker je evropski komisar za izobraževanje, kulturo, mladino in šport Tibor Navracsics v izjavi dne 3. junija 2015 obsodil nedavne dogodke v Fifi ter pozval k obnovitvi zaupanja in vzpostavitvi trdnega sistema dobrega upravljanja v tej organizaciji;

H. ker sta Komisija in Svet prepoznala potrebo po partnerstvu med vodstvenimi organi nogometa in javnimi organi za dobro upravljanje tega športa, v okviru katerega bi se spoštovala samoregulacija profesionalnega športa, to pa je privedlo k strukturiranemu dialogu o športu;

I. ker so v športnih organizacijah preglednost, odgovornost in demokracija – z drugimi besedami, dobro upravljanje – temeljni pogoji za režim samoregulacije in za to, da bi športno gibanje lahko uspešno in sistematično preprečevalo prevare in korupcijo v športu ter se bojevalo proti njim;

J. ker je Parlament že pozval vodstvene nogometne institucije k vzpostavitvi večje demokracije, preglednosti, legitimnosti in odgovornosti (in sicer s finančno revizijo, ki naj jo izvede neodvisen revizijski organ) ter dobremu upravljanju, Komisijo pa je pozval, naj predloži smernice o tem, kako se lahko podpre legitimna in ustrezna samoregulacija;

K. ker lahko korupcija, če ne bo nemudoma in ustrezno obravnavana, še naprej spodkopava zaupanje v športne institucije in ogrozi integriteto vsega športa;

L. ker je boj proti korupciji ena od prednostnih nalog stockholmskega programa, ki mu Komisija sledi pri ukrepih na področju pravosodja in notranjih zadev;

M. ker je šport tudi velik in hitro rastoč sektor gospodarstva EU ter pomembno prispeva k rasti in novim delovnim mestom, pri čemer dodana vrednost in učinki na zaposlovanje presegajo povprečne stopnje rasti;

1. obsoja sistematično in nagnusno korupcijo, odkrito v Fifi, in razglaša, da ti očitki še zdaleč niso presenetljivi;

2. poziva športne organizacije, države članice in EU, naj v celoti sodelujejo v vseh sedanjih in prihodnjih preiskavah glede očitkov koruptivnega ravnanja v Fifi;

3. poudarja izjemni pomen preiskave pravosodnih organov Švice in ZDA o odločitvi izvršnega odbora Fife, da kot gostitelje nogometnih prvenstev leta 1998, 2010, 2018 in 2022 izbere Francijo, Južno Afriko, Rusijo in Katar;

4. poudarja, da je pomembno zagotoviti, da bodo nadaljnje preiskave v zvezi s preteklim koruptivnim ravnanjem v Fifi po potrebi vključevale odstavitev vseh uradnikov, vpletenih v nepošteno finančno ravnanje, in pregled odločitev, povezanih s koruptivnimi ali kaznivimi dejanji; poziva EU, naj ta postopek pozorno spremlja in zagotovi potrebne pogoje za nepristransko zunanjo preiskavo; pozdravlja izjavo vodje odbora Fife za revizijo in skladnost, da bi se lahko podelitev svetovnih prvenstev leta 2018 in 2022 razveljavila, če se bodo pojavili dokazi, da je do tega prišlo zaradi koruptivnih dejavnosti;

5. obsoja, da Fifa poročila Michaela Garcie ni objavila v celoti, s čimer se je bila strinjala decembra 2014, vendar tega doslej še ni opravila, in poziva Fifo, naj to nemudoma stori;

6. opozarja, da je treba uvesti jasna in pregledna pravila za izbor gostiteljic svetovnih prvenstev ter vzpostaviti ustrezen sistem obveščanja in nadzora, da bi bila v izbirnem postopku zagotovljena enakopravnost med državami kandidatkami, končna odločitev pa bi temeljila izključno na prednostih njihovih projektov;

7. poziva vse mednarodne športne organizacije, naj zagotovijo, da bodo vse države, ki se bodo potegovale za organizacijo večjih športnih dogodkov, pri vseh dejavnosti, povezanih z organizacijo in potekom teh dogodkov, spoštovale mednarodne standarde na področju temeljnih pravic;

8. izraža zaskrbljenost zaradi razmer migrantskih delavcev v Katarju, ki gradijo infrastrukturo za svetovno prvenstvo Fife leta 2022, tudi glede: sistema kafala, ki pomeni prisilno delo, nevarnih pogojev dela, prisile delati v skrajni vročini šest dni na teden in prisile živeti v prenaseljenih in zanikrnih delovnih taboriščih; poziva Katar, naj ratificira, vključi v zakonodajo in uveljavlja temeljne delavske pravice in Mednarodno konvencijo OZN o varstvu pravic delavcev migrantov in članov njihovih družin;

9. poudarja, da sta korupcija in pranje denarja neločljivo povezana in da so vnaprejšnje dogovarjanje o izidih tekem, pa tudi druga finančna kazniva dejanja, ki so pogosto povezana s kriminalnimi organizacijami, ki delujejo v mednarodnem obsegu, prizadeli številne države;

10. pozdravlja raziskovalno novinarstvo, ki je sprožilo resne sume o korupciji v Fifi in pomisleke v zvezi s postopkom kandidiranja za organizacijo svetovnega prvenstva; v zvezi s tem poziva vse športne organizacije, naj uvedejo učinkovit regulativni okvir, ki bo omogočal prijavljanje nepravilnosti in zaščito prijaviteljev;

11. ponovno izraža že znano prepričanje, da je korupcija v Fifi neobvladljiva, sistematična in globoko zakoreninjena, in meni, da je ta organizacija resno ogrozila celovitost svetovnega nogometa, saj je imela uničujoč učinek na ves nogomet, od vrha profesionalnega nogometa pa vse do amaterskih lokalnih klubov;

12. močno poudarja, da nogometa, ki je najbolj priljubljen šport na svetu, ne sme omadeževati tovrstna kultura korupcije ter da ga je treba zaščiti pred nedavnimi razpleti v Fifi in obvarovati stigme;

13. poudarja, da imata nogomet in šport na splošno zelo pozitiven učinek na vsakodnevno življenje milijonov državljanov, zlasti mladih;

14. pozdravlja odstop Josepha Blatterja s položaja predsednika Fife in kazensko preiskavo, ki ravno poteka; poziva izvršni odbor Fife, naj uvede strukturne reforme, ki bi prinesle preglednost in odgovornost, ter naj v Fifi zagotovi odprte, uravnotežene in demokratične postopke odločanja, vključno s postopkom izvolitve novega predsednika, ter politiko ničelne strpnosti do korupcije v športu;

15. vseeno je zelo zaskrbljen, da Fifa, vodstveni organ svetovnega nogometa, ne bo ponovno pridobila verodostojnosti, nujno potrebne reforme pa se ne bodo zares začele, dokler ne bo imenovano novo vodstvo, to pa bi glede na pravila Fife znalo trajati še nadaljnjih devet mesecev; zato Fifo poziva, naj na pregleden in vključujoč način izbere ustreznega začasnega vodjo, ki bi nemudoma nadomestil Josepha Blatterja;

16. želi spomniti, da je dobro upravljanje v športu predpogoj za samostojnost in samoregulacijo športnih organizacij v skladu z načeli preglednosti, odgovornosti in demokracije, ter poudarja, da je v športu potrebna politika ničelne strpnosti do korupcije; poudarja, da morajo biti v postopku odločanja ustrezno zastopani vsi deležniki, in ugotavlja, da lahko Fifa prevzame najboljše prakse drugih športnih organizacij;

17. poziva Fifo, naj se brez zadržkov zaveže k temeljitemu pregledu preteklih in sedanjih odločitev ter k popolni preglednosti v prihodnje, tudi v zvezi s plačili izvršnemu odboru in vodstvu, da bi oblikovala notranje samoregulativne postopke in učinkovite mehanizme odkrivanja, preiskovanja in kaznovanja;

18. meni, da bi pregled moral zajemati statut, strukturo, kodekse ter operativne politike in prakse Fife, uvedbo omejitve mandata in skrbnega preverjanja za člane izvršnega odbora, vključno s predsednikom, ter zunanjo in popolnoma neodvisno finančno revizijo, ki bi ocenila zanesljivost finančnih izkazov te organizacije;

19. poziva Fifo, naj za svoje vodstvo in izvršni odbor uvede stroge etične standarde in kodeks ravnanja, ki naj ga nadzoruje neodvisen nadzorni organ;

20. poziva vse vodstvene organe na področju športa, naj spoštujejo prakse dobrega upravljanja in povečajo preglednost ter tako zmanjšajo tveganje, da bi postali žrtev korupcije; v zvezi s tem priporoča, da se pri imenovanju članov uprav in izvršnih odborov vseh organizacij bolje upošteva uravnotežena zastopanost spolov, pri čemer je treba zlasti spomniti, da šport, zlasti nogomet, ni v izključni domeni moških; meni, da bi večja odprtost prispevala k preglednosti;

21. poziva pogodbene sponzorje in radiotelevizijske hiše, naj zahtevajo in podprejo proces reform v Fifi, tako da se javno opredelijo proti korupciji v športu in izražena stališča podkrepijo s stalnim izvajanjem pritiska;

22. poziva Uefo in nacionalne nogometne zveze, naj okrepijo prizadevanja za to, da bi se do leta 2016 izvršili temeljni reformni ukrepi v Fifi in zlasti priporočila iz te resolucije, tako neposredno kot prek svojih predstavnikov v izvršnem odboru Fife in nacionalnih nogometnih zvez;

23. poziva Komisijo in države članice, naj v okviru delovnega načrta EU za šport kot prednostno nalogo pospešijo delo in ukrepe za dobro upravljanje ter zagotovijo, da bodo nacionalne športne zveze v celoti vključene v ukrepe za boljše upravljanje na evropski in mednarodni ravni;

24. poziva Komisijo, naj usklajeno z državami članicami ter v sodelovanju z Interpolom, Europolom in Eurojustom sprejme vse ustrezne ukrepe, vključno z dejanskim zagotavljanjem izvrševanja, za obravnavo morebitnih znakov korupcije pri uradnikih Fife in nacionalnih nogometnih zvez na ozemlju EU, ter naj poveča sodelovanje pri zagotavljanju izvrševanja evropskega prava s pomočjo skupnih preiskovalnih enot in sodelovanjem med organi pregona;

25. poudarja, da boj proti korupciji v športu zaradi njene nadnacionalne narave zahteva učinkovitejše sodelovanje med vsemi deležniki, vključno z javnimi organi, organi preiskovanja in kazenskega pregona, športno panogo, športniki in navijači, poseben poudarek pa bi bilo treba nameniti tudi izobraževanju in preventivnim ukrepom na tem področju;

26. pozdravlja novi program za šport v okviru Erasmus+, ki podpira mednarodne izobraževalne projekte za boj proti čezmejnim grožnjam integriteti in etiki športa, kot so doping, dogovarjanje o izidih tekem in nasilje, skupaj z vsemi oblikami nestrpnosti in diskriminacije, ter poskuša spodbujati in podpirati dobro upravljanje v športu;

27. poziva države članice in športne zveze, naj ustrezno obveščajo in izobražujejo športnike in potrošnike že od mladih nog in na vseh ravneh športa, tako ljubiteljskega kot profesionalnega; spodbuja športne organizacije, naj vzpostavijo celovite programe za preventivo in izobraževanje, ki bi vsebovali jasne obveznosti za klube, lige in zveze, zlasti v zvezi z mladoletniki, ter naj pri njih vztraja;

28. pozdravlja nedavni sporazum o četrti direktivi o preprečevanju pranja denarja in podpira proaktivno uporabo vseh sredstev iz nove zakonodaje, s katerimi se lahko spopademo s to problematiko; poziva Komisijo, naj stalno spremlja zakonodajo na področju boja proti pranju denarja, da bi zagotovila, da bo zadoščala za boj proti korupciji v športu, ter da bi zagotovila nadzor nad vodstvenimi organi na področju športa, ki so registrirani v EU, in njihovimi uradniki;

29. vztraja v prepričanju, da morajo boj proti korupciji v zvezi z upravljanjem Fife spremljati jasne zaveze in ukrepi Fife, EU, držav članic in drugih deležnikov proti drugim kaznivim dejanjem, ki vplivajo na športne organizacije, zlasti dogovarjanje o izidu tekem, ki so pogosto povezana z organiziranim kriminalom, ki deluje v mednarodnem obsegu;

30. poudarja, da morajo vse prihodnje reforme v profesionalnem športu, zlasti v nogometu, vključevati vsebinske določbe za zaščito pravic športnikov, trenerjev in ekip; v zvezi s tem poudarja, da je treba obravnavati tudi lastništvo tretjih oseb nad igralci v evropskem športu;

31. podpira poziv iz kampanje gibanja *New FIFA Now*, naj se oblikuje neodvisna nevladna komisija za reformo Fife, ki naj jo nadzoruje neodvisen mednarodni organ;

32. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu in Komisiji, vladam in parlamentom držav članic, Mednarodni nogometni zvezi (Fifa), Evropski nogometni zvezi (Uefa), nacionalnim nogometnim zvezam, Združenju evropskih profesionalnih nogometnih lig (EPFL), Združenju evropskih nogometnih klubov (ECA) in Svetovnemu združenju sindikatov profesionalnih igralcev nogometa (FIFPro).